

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quæstiones aliquot circa materiam Subdiaconatus, parag. 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

De Subdiaconatu.

§. I.

Quid ille sit, & qua Materia, & forma con-
ferretur, & quod ejus Officium.

I. Subdiaconatus est Ordo Sacer Ecclesia-
sticus, quo datur potestas assistendi in al-
tari Prasbytero sacrificanti, ministrando
et Calicem cum Vino, & Patenam cum Hostia, &
item potestas legendi Epistolas in Missa.

2. Materia, & forma est duplex. Altera,
est Calix cum Patena sine Vino, & Hostia,
quæ est materia remota, nam proxima est
ejusdem potestatis cum hac forma ex verbis
monitoris composita potius, quam ex impera-
tativis. Videte cujus ministerium vobis traditur,
ideò vos admono, ut ita vos exhibeatis, quod Deo
placere possitis. Ita post accuratam considera-
tionem se invenisse, asserit Vasquez a cum
plausu suorum Auditorum; nam sic, ait,
constabit hoc Sacramentum, more cætero-
rum, rebus, & verbis, & non est cum molestia
quærendum, cur hic Ordo conferatur sine
forma verborum? Altera materia remota, est
liber: proxima, ejus potestatis: forma hu-
jusmodi. Accipite librum Epistolarum, & ha-

Vasq. 10.
3 in 3 p. d
238. c. 1.
num. 52.

b Vasquez bete potestatem legendi in Ecclesia Sancta Dei,
tam pro Viris, quam pro Defunctis in nomine
Marc. ap. Patri, & Filii, & Spiritus Sancti.

Leand. de 3. Ex his materiis, & formis nonnulli sen-
Ordi. d. 3. q. 9. tiunt b conferri Subdiaconatum per priorem,
14. Casfr. alii verb c per priorem simul, & unitim cum
d. Ord. un. posteriore. Id quod, & an duplex Character
p. 4 n. 13. partialis imprimatur, & duplex conferatur
vicans id gratia? An potius unus, & una? similesque
commune quaestiones, quæ ad praxim non faciunt, Do-
c. Tertium. ciores citati prosequantur.

e Medin. 4. Munera Subdiaconi, id est, Subministri
Fillac. Sacerdotis, his verbis numerantur in Pontifi-
Aversa cali. Subdiaconus oportet.

G. Hur. I. Aquam ad ministerium altaris præpa-
aliqui ap. rare.

Leand. ci- II. Diacono ministrare.

tatum. III. Pallas altaris, & corporalia ablueri
d. In opus. (de hoc omnino vide in d nostro opus. de
de Sacr. Saer. Missæ.

Missæ c. 2. IV. Calicem, & Patenam in usum Sacrifi-
§. 1. n. 5. cii eidem offerre.

V. Panem consecrandum pro Populo in
altari ponere. Hæc in Pontificali, quibus ex
aliis Rubricis additur.

VI. Crucem in supplicationibus gestare.

VII. Epistolam in Missa solemniter canere.

VIII. Denique Subdiaconus ad mulierum
januam, sicuti Diaconus ad januam virorum,
dum in templum ingrediebantur, antiquitus, e
ad sexus distinguendos, assistebant.

c Ap. Clem
Rom. lib. 8
const. c. 11.
aliàs 15.

5. Hæc sunt Subdiaconi munera, quibus
adde obligationes duas, quas sub mortali in-
fratatione sui Ordinis contrahit, puta Ca-
stilitatem servandi, & horas Canonicas persol-
vendi.

6. Denique tria advertite. Primò, porre-
ctionem, seu traditionem prædictam, quæ
est materia proxima Subdiaconatus, ut etiam
similem traditionem in Diaconatu, & Sa-
cerdotio, debere, sub pœna nullitatis Ordinis,
fieri ab Episcopo ordinante: quæ tamen
invaliditas non ita clarè apparet in Minori-
bus Ordinibus, nam olim ab alio, quam ab
Episcopo, hoc est, ab Archidiacono tra-
debatur Acolytho materia, ut notavit Vas-
quez. f

Vasq. l. 6.
d. 2. 7. c. 2.
n. 23. ap.
An. q. 2. de
Ord. inir.
sec. 2.

Secundò, formam Priorem Subdiacona-
tus dictam num. 2. solum esse illa verba (Vi-
dete cujus ministerium vobis traditur) cetera
enim videntur solum ad adhortationem per-
tinere. Lege Vasquez citatum dicto numero
secundo.

Tertio, in secunda forma Invocationem
Sanctissimæ Trinitatis non esse de necessi-
tate Sacramenti. Cur autem dicatur (videte
in plurali, rationem à Theologis scholasticis
petito.

g Bonac.
de Sacr. d.
8. q. un. p. 3.
nu. 14.

§. II.

Quæstiones aliquot circa materiam Subdia-
conatus.

SI DRADATUR CALIX SINE PATE-
na, vel contra, validane est or-
dinatio?

h Silv. V.
Ord. 2. q.
11. sine.

r. Validam esse putat Silvester, h invali-
dam Marchinus, i & Leander, k quia
Concilium semper utrumque exprimit. Et
ratio ipsa dicitur, ut utrumque tradatur, si
cuti ad utramque partem Sacrificii, nimirum
Corporis, & Sanguinis Christi, illa traditio
refertur. Certè hoc posterius, saltem in praxi,
urpo-

i Marchi-
de Ord. tr.
2. p. 6. c. 1.
d. 2.
k Leand.
de Ord. d.
3. q. 15.

urpore tutius, & meliori rationi innixum, erit sustinendum, idque satis confirmabitur ex dicendis de Sacerdotio mox, *a* ubi dubiam putabimus ordinationem Sacerdotis, si porrigatur, sola Hostia, vel solus Calix,

a *Infrac.*
4. §. 3. n. 9

AN IN SUBDIACONATU CALIX,

& Patena non consecrata sufficiant ad valorem Ordinis. ut item in Sacerdotio?

b Bonac. 2. Sufficere docet Bonacina, *b* quia nullo jure præcipitur, illa debere ad hunc effectum esse consecrata Non sufficere contendit Castropalaus, *c* quia, per hæc non consecrata, nequaquam significatur, tangentem ea vala deputari ad rem sacram Sacrificii, & quia secus posset dici, esse materiam aptam quodlibet vasculum, ligneum, coriaceum, argillaceum.

Denique Marchinus *d* Bonacinæ sententiam post factum tolerat, non verò antea, quia Calix non consecratus non est Calix in jure Canonico.

3. Equidem assero, Primò, Marchini dictum (cum sit de valore Ordinationis, ut ratio ab ipso allata clarè demonstrat) sustineri non posse: Quando enim ante ordinationem inepta est materia, est item postea, & è contra. Si enim unquam valet illud axioma juris. *Quod ab initio invalidum est, tractu temporis non convalescit*, certè valet in administratione Sacramentorum, in quibus, ut omnes scimus & alibi nos explicuimus, retroractio, & fictio juris locum habere nequaquam potest.

4. Assero Secundo, Bonacinæ sententiam esse probabiliorè; & loquendo de Sacerdotio, mihi moraliter certam. Ratio est, quia materia propria Sacerdotii est Hostia, & Vinum, quæ etiam si dentur in manus ipsas ordinandi, sufficientissima sunt ad valorem Ordinis, cum solum propter congruentiam tradantur in Calice, & Patena, ut ex Vasquez, aliisque dicemus paulò e post. Ergo parum nocebit, si deficiant Calix, & Patena consecrata, cum solum ad summum esset perinde, ac Patena ipsa, & Calix deficerent, modò ex alia parte adsit contractus moralis, qui sufficienter potest adesse, sicuti adesse ibidem numero septimo, dicemus, si velo Calix, & Patena cooperta sint. vel in disco,

a *Infrac.*
5. §. n. 5.

aut ara portatili materia consecranda tradatur, & per velum, vel per aram tangatur. Arque ex his patet responsio ad rationes Castropalæ.

Pro Subdiaconatu sufficit ratio allata numero secundo,

AN, IN SUBDIACONATU, UT etiam in cæteris Ordinibus, & præsertim in Sacerdotio, sit de necessitate valoris Sacramenti, contingere Physicè materiam, an potius sufficiat porrectio facta ab Episcopo cum acceptione Ordinandi?

5. Id quærimus in Ecclesia Latina: nam in Ecclesia Græca non solum Subdiaconatum, verum etiam Diaconatum, & Sacerdotium, & Episcopatum conferri per manuum impositionem, nullus ignorat. Neque mireris hanc diversitatem, quia Christus Dominus instituit materias, & formas hujus Sacramenti Ordinis, non cum omnimoda determinatione, sed reliquit aliqua determinationi Ecclesiæ; Instituit enim veluti in genere, ut Episcopus per aliquod manuum signum, seu extensionem communicaret ordinando potestatem: quale autem hoc signum esset, voluit, ut Ecclesia decerneret, quæ in Græcis determinata fuit extensio manuum super ordinandi caput ab ipsis vocata Chirotonia, id est, manus impositio; 2. de Sacram. in Latinis autem fuit extensio ejusdem manus, qua porrigantur, seu tradantur ordinando prædicta instrumenta: Et quidem, 2. p. 7. loquendo de Ordinibus Sacris, Subdiacono n. 9. Accipitur Patena, & Calix sine Vino, & de Ordine Hostia, Sacerdoti autem eadem Patena; & q. 2. se. 1. Calix, sed cum Vino, & Hostia: nam Episcopus copatus, etiam in Latinis, confertur per manuum impositionem, & Diaconatus etiam per eandem impositionem confertur saltem citius, tanquam per materiam inadæquatam, ut g. Cajet. mox dicemus. Hunc explicandi modum, Scot. post accuratam considerationem, video inter cæteros modos, ab aliis excogitatos, esse expeditiorè, qui quidem modi poterunt legi apud f. Doctores latè.

6. Plures ergo Doctores g non requirunt contactum Physicum, & reale, ut necessarium ad valorem horum Ordinum; satis mox enim esse putant; si adsit contractus moralis, id est,

id est, ut ordinandus aliquo gestu corporis, v. g. extensione manus significet, se illa instrumenta, vel materiam, quæ offert, seu ponigit Episcopus, acceptare. Verùm a plures requirunt omnino, ut essentialem, & profus necessarium, contactum physicum. & realem. Conflictus rationum, ex utraque parte allatarum, nimis obvius est apud citatos, nam propterea à me, qui solam praxim promoveo, est omnino omittendus.

7. Illud disertè pronuncio, quamvis utraque sententia sit probabilis, nihilominus in praxi, ita adhiberi debere physicum contactum, ut is, qui solùm moraliter tetigit, sit iterum sub conditione ordinandus, & interim abstinere debeat ab exercitio Ordinis, præsertim Sacerdotii. Ratio hujus monitionis, quam facit Hurtadus b licet priori opinionis sectator, est, quia tantus rigor, quo Ecclesia Latina contactum physicum præcipit, & sollicitudo tanta, qua is physicus contactus in eadem Ecclesia servatur, ostendit, illum esse necessarium ad valorem.

8. Hinc Sacerdos sine physico contactu initiatus Confessiones Fidelium excipere non possit, nec accipere stipendia pro Missis, nec redditus Beneficii Sacerdotalis; quia nemo, extra casum necessitatis, vult Absolutionem recipere, vel oblationem Sacrificii habere ab eo, qui sub ejusmodi dubitatione initiatus fuit, nec eadem porrigere pingues redditus beneficiorum, &c.

9. Dixi, (præsertim Sacerdotii) quia in Sacerdote est grave periculum nullitatis Sacrificii, & Confessionum, damnique Pœnitentium, nam propterea præter Sacerdotium non puto necessariam in aliis Ordinibus prædictam iterationem promotionis.

10. Inquires. Prædictus contactus physicus debetne fieri simul physice cum prolatione formæ?

Respondeo. Satis esse e simul moraliter, id est, sive paulò post, sive paulò ante, ita tamen, ut distantia sit valde exigua, nam verum moraliter esse debet, quod, dum Episcopus profert formam, ordinandus tangat. Addit Delugo d eum, qui non tetigit Calicem, & Patenam, dum actu forma pro-

Tamburinus de Sacramentis.

ferebatur, sed modo dicto; paulò post, posse quidem ad majorem animi sui quietem sub conditione reinitiari, sed non esse necessarium. Quæ doctrina ostendit, valde ipsi certam esse responsionem nostram, nec solùm probabilem. Aliquæ aliæ quæstiones ad prædictam materiam, & formam Subdiaconi facientes habebis infra e in simili, cum de Sacerdotio.

*c Infrac.
4. §. 3. n. 69
7. §. 8.*

§. III.

Quæstiones aliquot circa obligationem Subdiaconi de servanda Castitate.

I. **D**uas obligationes Subdiaconum subire in sui ordinatione diximus §. primò, Castitatem scilicet custodiendi, & horas Canonicas recitandi, quibus potest addi tertia, id est, & patrimonium aptum, ad se alendum possidendi, de quibus necesse habemus (initium sumendo à prima) separatim hic disputare.

PRIMA OBLIGATIO.

Custodiendi Castitatem.

2. Et quidem. Prima quæstio, quoad Castitatem, ea est, An ad illam teneatur Subdiaconatus (idem dic de cæteris constitutis in Sacris) ex voto, quod, dum ordinatur, sive explicitè emitat, sive implicitè, dum vult ordinari eo modo, & cum iis oneribus, quæ Subdiaconatui affixit Ecclesia, affixit autem Ecclesia obligationem, ut votum Castitatis ipse ordinandus emitteret, an potius teneatur non ex dicto voto, sed immediate ex præcepto ejusdem Ecclesiæ, quatenus scilicet Ecclesia præcepit, ut Subdiaconus à Veneris abstineret: si enim, etiam si expressè ordinandus Castitatem non voveat, adhuc obligabitur ex præcepto; sicuti Fideles, etiam si non voveant Sacro interesse, die festo, adhuc tenentur ex præcepto Ecclesiastico.

3. Valde autem hic notandum est, huic obligationi servandæ Castitatis, quam habet ordinatus in Sacris, esse annexum impedimentum dirimens matrimonium, hoc est, invalidè constitutum in Sacris contrahere matrimonium, si fortè illud attenter:

I i

id quod